

bin/laws/main.cgi?nreg=504%2F96-%E2%F0.

10. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР [Електронний ресурс]: // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0>.
11. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 року № 2493-III [Електронний ресурс]: // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2493-14>.
12. Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11 липня 2002 року № 93-IV [Електронний ресурс]: // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=93-15>.
13. Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів: Закон України від 10 липня 2010 року № 2487-VI [Електронний ресурс]: // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2487-17>.
14. Методичні рекомендації щодо особливостей звільнення посадових осіб із органів місцевого самоврядування: Головне Управління Державної Служби України від 6 лютого 2002 року N 42/621 [Електронний ресурс]: // Режим доступу: http://www.guds.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=321307&cat_id=271286#_Toc270001012

Рецензент: к.ю.н., доцент Кампо В.М.

УДК 342.553

Мурадян Р.М.

здобувач кафедри конституційного,
адміністративного та міжнародного права
Маріупольського державного університету

АКСІОЛОГІЧНІ ТА ГНОСЕОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЛОКАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ТОРГІВЛІ ТА ПОБУДОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ В ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

Анотація. У статті досліджуються аксіологічні та гносеологічні аспекти становлення та розвитку локальної системи торгівлі та побутового обслуговування в територіальній громаді.

Аннотация. В статье исследуются аксиологические и гносеологические аспекты становления и развития локальной системы торговли и бытового обслуживания в территориальной громаде.

Annotation. In the article aksiological and gnosiological aspects of becoming and development of the in-plant system of trade and domestic consumer services is probed in territorial society.

Постановка проблеми. Становлення в Україні інституту місцевого самоврядування (далі – МСВ) співпадає з активними процесами децентралізації та деконцентрації державної влади, що, насамперед, проявляються у перерозподілі повноважень з центру на місця та

підвищенням ролі органів місцевого самоврядування (далі – ОМСВ) за вирішення питань місцевого значення.

У дореволюційній літературі було розповсюдженим визначення МСВ М. Лазаревського, в якому він визначав МСВ як «децентралізоване державне управління, де самостійність місцевих органів є забезпеченою системою такого роду юридичних гарантій, які, створює дійсність децентралізації, разом з тим забезпечують й тісний зв'язок органів місцевого державного управління з даною місцевістю та її населенням» [1].

В свою чергу, також дореволюційні теоретики місцевого самоврядування І. Редлих і П. Ашлей, визначають МСВ як здійснення місцевими жителями або їх обраними представниками тих обов'язків і повноважень, які їм надано законодавчою владою або які їм належать по загальному праву» [2].

Господарська теорія МСВ базувалася не тільки на визнанні самоврядної громади відмінним від держави суб'єктом прав, а й на змісті комунальної діяльності. Відповідно до зазначеної теорії, справи та завдання МСВ – є суто господарськими. Саме цим виправдовується повна самостійність громаді та відсутність державного контролю за нею.

Систематичний аналіз наведених дефініцій не тільки ярко демонструє протилежність підходів до розуміння МСВ у той час, згідно теорій МСВ, але й по сьогодні впливає на його не тільки доктринальне, а й праксеологічне наповнення, проявляючись в існуванні недосконалої системи компетенційних повноважень, у їх повному дублюванні на різних рівнях ОМСВ та одночасно у органів державного місцевого управління. Такий стан справ перетворює МСВ у складний та конфліктогенний соціально-правовий феномен, який попри всі негаразди, все ж продовжує функціонувати та слугувати громадянам України, що на локальному рівні функціонування соціуму виступають в ньому в якості жителів відповідних територій держави – членів територіальних громад.

Основною метою функціонування територіальних громад в Україні є їх право вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції та законів України (ч. 1 ст. 140 Конституції України) [3].

Необхідно зазначити, що в чинному українському законодавстві дефінітивна характеристика терміну «питання місцевого значення» є відсутньою, не дивлячись на те, що сам зазначений термін має конституційне (ст. 140 Конституції України) та законодавче закріплення (див.: Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні від 21.05.1997 р. [4]).

Систематичний аналіз останнього дає змогу виявити його онтологічні, гносеологічні, аксіологічні та праксеологічні характеристики, згідно з якими «питання місцевого значення» виступають в якості об'єктного складу МСВ та становлять основну телеологічну доміную в діяльності ОМСВ [5]. Таким чином, можна дійти висновку, що зазначені питання є такими, від вирішення яких залежить стабільне функціонування

територіальної громади в цілому, та по великому рахунку, кожного з її членів.

До переліку питань місцевого значення, безумовно, входять питання організації ОМСВ торгівлі та побутового обслуговування в межах територіальної громади, що можна охарактеризувати в якості діяльності ОМСВ щодо регулювання споживчого ринку. Діяльність ОМСВ в зазначеній сфері є вельми важливою, бо від стану, рівня цін, асортименту товарів та послуг, що надаються членам територіальної громади практично залежить життєдіяльність та повсякденне існування населення.

Ступінь наукової розробки теми. Необхідно відмітити, що в спеціальній літературі розгляду актуальних питань діяльності інституту МСВ та ОМСВ у всіх сферах соціального життя, зокрема, діяльності місцевих Рад народних депутатів, їх виконавчих органів, ролі громадян в здійсненні різних напрямів соціального будівництва в контексті загальних проблем теорії держави і права, конституційного права і радянського будівництва, адміністративного права та ін., ще в радянський період були присвячені роботи В.Б. Авер'янова, Г.В. Атаманчука, М.І. Байтіна, І.П.Бутка, М.І. Корнієнка, Б.П. Курашвілі, В.В. Копейчикова, Б.М. Лазарева, А.І. Лук'янова, В.Ф. Погорілка, Ю.О. Тихомірова, Ю.М. Тодики, О.Ф. Фрицького та інших дослідників, в яких вказана проблематика в основному розглядалася в якості соціальних явищ, які були нерозривно пов'язаними винятково із здійсненням функцій держави.

Але об'єктивний процес формування сучасних доктринальних поглядів на муніципально-правову проблематику, який почався тільки в умовах становлення незалежної Української держави та її виходу на міжнародну арену в якості самостійного суб'єкта міжнародного права і рівноправного учасника міждержавних договірних відносин, співпав з тим, що одним з найважливіших мегатрендів світового розвитку, напрямків міждержавного співробітництва, стала їх діяльність зі становлення локальної демократії на своїх теренах. Саме тоді виявилися стійкі тенденції, що були пов'язані із становленням в юридичній науці національної школи муніципального права, дослідженнями актуальних проблем конституціоналізації та легалізації публічної самоврядної (муніципальної) влади, в рамках якої фактично реалізуються всі можливі і належні життєві устремління людей в рамках територіальної громади.

Дослідженню вказаної проблематики були присвячені праці М.О. Баймуратова, Ю.Ю. Бальція, О.В. Батанова, В.І. Борденюка, Т.М. Буряка, В.А. Григор'єва, Р.К. Давидова, В.М. Кампа, О.О. Карлова, А.О. Коваленка, М.І. Корнієнка, П. М. Любченка, М.П. Орзіх, Б.А. Пережняка, В.Ф. Погорілка, О.В. Прієшкіної, М.О. Пухтинського, К.С. Соляника та ін. учених.

Разом з тим, слід зазначити, що вказані автори акцентували увагу в основному на процесах становлення та розвитку публічної самоврядної (муніципальної) влади, але практично обходили своєю увагою питання ролі ОМСВ в реалізації соціальної функції, зокрема в забезпеченні членів

територіальних громад різними послугами, в тому числі послугами торгівлі та побутового обслуговування. Тому *метою* цієї статті, є теоретичний аналіз аксіологічних та гносеологічних аспектів становлення та розвитку локальної системи торгівлі та побутового обслуговування в територіальній громаді в якості однієї з профільних тенденцій у функціонуванні ОМСВ, одного з важливіших компетенційних напрямків їх діяльності в територіальній громаді.

Викладення основного матеріалу. Життя диктує необхідність перетворення системи управління соціальною сферою на рівні територіальних громад, бо ефективність МСВ об'єктивно розглядається через призму успішності вирішення соціальних проблем. При соціальній нестабільності, що визвана світовою економічною кризою та початком проведення в державі економічних реформ, для управління суспільними процесами актуальним стає вироблення таких рекомендацій, які допомогли б знайти умови для стабілізації взаємодії влади, бізнесу та населення, управлінських структур і установ, що виконують функції соціального обслуговування населення (під терміном «обслуговування», який використовується в широкому сенсі, розуміється виконання професійних функцій на користь населення у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, торгівлі, побутового обслуговування тощо).

Зміна ситуації в державі, поява нового законодавства, що відображає завдання економічних реформ в Україні фактично змінили суспільні відношення у сфері власності між суб'єктами всієї життєдіяльності. Змінилися відносини між державою і підприємствами та установами, змінилися фінансово-економічні і господарські відносини, все більшу долю в соціальному обслуговуванні населення займають ринкові відносини та структури приватного бізнесу. Тенденції стратифікації, автономізації і неоднорідності установ соціальної сфери, що виявилися, об'єктивно поставили питання про перегляд управлінських стратегій, зміну структур, функцій і компетенційних повноважень ОМСВ в соціальній сфері. Розглядаючи в управлінському аспекті локальний (муніципальний) рівень обслуговування населення саме ОМСВ, можна зафіксувати, що, як правило, тут не повною мірою враховується перевага безпосереднього зв'язку із запитом населення і швидкістю реагування на них. В умовах, коли замість структурної перебудови господарського комплексу на користь соціального орієнтованого його сектора, спостерігається деформація структури, очевидна необхідність зміцнення муніципальної соціально-економічної сфери шляхом реконструкції управлінських відносин.

Структури споживчого ринку в якості складової частини місцевого господарства на рівні сіл, селищ та міст забезпечують потреби населення в послугах торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування, та у своїй сукупності складають локальну систему споживчого ринку, що виникає, формується, розвивається та функціонує в територіальній громаді.

Вже зазначалось, що у суб'єктному аспекті, лівова частина споживчого ринку репрезентована зараз приватними підприємствами і організаціями. Однак все ж великий обсяг ресурсів, що обертається в сфері споживчого ринку, робить його уразливою ланкою в системі місцевого господарства, потенційним джерелом соціальної напруги, що змушує ОМСВ уважно слідкувати за його станом, своєчасно приймаючи попереджальні заходи, підтримуючи та розвиваючи зазначену сферу, виходячи з потреб членів територіальної громади.

Визначаючи роль та значення локальної системи споживчого ринку в територіальній громаді, тобто локальної системи торгівлі та побутового обслуговування (громадське харчування може бути включеним до останнього блоку питань – *Авт.*), слід відмітити, що вона складає сферу безпосереднього економічного впливу на людину та є фактором соціальної стабільності в суспільстві. Звідсіля її збалансованість по цінам, товаропотокам, кількості і якості товарів та послуг, є необхідною складовою оцінки якості життя населення [5].

Важливим є й визначення ролі зазначеної системи й на макрорівні функціонування соціуму (держава – *Авт.*) - її структурні складові виступають в якості основних компонентів соціально орієнтованої ринкової економіки, що позитивно впливає на становлення та функціонування демократичної правової державності. Розвиток ринкових відносин в Україні показує, що одна з найбільш складних проблем — це регулювання відносин держави і ринку. Вітчизняний досвід переходу до системи ринкових відносин і практика економічно розвинених держав говорять про необхідність державного регулювання ринкових відносин. Складніше питання — це питання про межі державного втручання в діяльність ринку. Тут існують дві концепції [7]. Перша отримала назву *монітористської*. Вона виходить з мінімального рівня державного регулювання ринкових відносин. Друга називається *кейнсіанською* на ім'я її творця — американського економіста Дж. М. Кейнса. Її сенс полягає в тому, що держава повинна ґрунтовно регулювати ринкові відносини. В даний час держави з розвинутою ринковою економікою більшою мірою керуються другою концепцією. Проте загальних критеріїв, що встановлюють межу державного регулювання ринку, на сьогоднішній день не існує. У кожній державі ступінь державного регулювання визначається виходячи з особливостей економічної системи.

Вважаємо, що саме макрорівень й детермінує мезо- та мікрорівень функціонування локальної системи споживчого ринку в територіальній громаді – її складові повинні забезпечити членам територіальної громади вирішення екзистенційних (життєво важливих) потреб та визвати до життя продукування відповідних профільних інтересів щодо підняття рівня та якості комунальних послуг та стандартів життя.

На функціонування локальної системи споживчого ринку в територіальній громаді в сучасних умовах негативно впливають декілька тенденцій, що виступають в якості відповідних напрямків діяльності

ОМСВ щодо їх нейтралізації чи позитивного вирішення. Серед головних з них слід відмітити такі:

а) низька покупна спроможність більшості категорій членів територіальної громади внаслідок економічної кризи;

б) низька конкурентна спроможність вітчизняних товарів у порівнянні з зарубіжними аналогами;

в) зниження управляємості процесів реалізації товарів та послуг на споживчому ринку і пов'язаний з цим різкий ріст кількості порушень прав споживачів;

г) недолік у підприємств споживчого ринку фінансових коштів для розвитку, модернізації та технічного удосконалення.

Необхідно зазначити, що лібералізація торгової діяльності в умовах становлення та розвитку місцевого самоврядування та набуття ОМСВ відповідної компетенції в профільній сфері дозволили сформувати конкурентне середовище на ринку товарів народного споживання, відродити підприємницьку активність у формуванні економічних зв'язків торгівлі з виробництвом, налагодити сучасну систему побутового обслуговування.

Це є важливим в аксіологічному та гносеологічному аспектах, особливо по відношенню до діяльності ОМСВ, бо:

- по-перше, ці процеси мають ярко виражений локальний характер, бо відбуваються на відповідній території, де функціонує територіальна громада;

- по-друге, питання торгівлі та побутового обслуговування безпосередньо зачіпають широке коло інтересів мешканців сіл, селищ та міст, що виступають в якості членів територіальних громад;

- по-третє, питання торгівлі та побутового обслуговування є екзистенційно важливими для існування та стабільного функціонування територіальної громади;

- по-четверте, споживання послуг в зазначеній сфері в рамках локальної системи споживчого ринку також відбувається в межах територіальної громади безпосередньо її членами, що робить останню колективним суб'єктом, який є об'єктивно зацікавленим у формуванні оптимальної системи організації та управління в ній;

- по-п'яте, це в свою чергу, визиває формування відповідних управлінських імпульсів, що мають зворотну силу у відношенні «споживач послуг – ОМСВ» щодо побудови відповідної організаційної та організаційно-правової діяльності зі створення в межах територіальної громади локальної системи споживчого ринку, а саме торгівлі та побутового обслуговування та належного забезпечення її функціонування;

- по-шосте, існування належної системи споживання послуг в сфері торгівлі та побутового обслуговування членами територіальної громади є одним з факторів прояву існування ефективної державності та її стабілізації і розвитку.

Важливість та необхідність становлення та розвитку локальної системи споживчого ринку в межах територіальної громади носить об'єктивний характер та повинна складатися з сукупності (системи) скоординованих дій організаційного та організаційно-правового характеру, що скоюють ОМСВ з метою організації, управління, регулювання та контролю за розвитком торгівлі та побутового обслуговування в межах територіальної громади. Саме ці дії обумовлено відповідною компетенцією ОМСВ у профільній сфері.

Слід зазначити, що вказані процеси знайшли свою легалізацію в законодавстві України, бо ст. 30 /п. а), п.п. 8, 9; п. б), п.п. 1 – 4 Закону України від 21.05.1997 р. закріплює повноваження виконавчих ОМСВ щодо побутового та торговельного обслуговування [8].

Зазначені повноваження мають об'єктивний характер, бо перехід до соціально орієнтованої ринкової економіки передбачає необхідність захисту інтересів споживачів, створення цивілізованих взаємин між торговими партнерами, підвищення рівня якості життя населення. Особливу значущість питання організації ОМСВ локальної системи торгівлі та побутового обслуговування і управління торгівлею та побутовим обслуговуванням набувають в умовах децентралізації і демократизації державного управління економікою, коли центр тяжіння в ухваленні ряду рішень переміщається з центрального і регіонального на локальний (муніципальний) рівень. Всі питання, що стосуються функціонування і, особливо, розвитку територіальної громади, вирішуються тепер ОМСВ самостійно, особливо питання товаропостачання і задоволення потреб населення в побутовому обслуговуванні.

У цьому аспекті набуває нового значення визначення шляхів модернізації здійснення локальної соціальної політики – вони повинні проходити через єдність перебудови структури управління, формування повноцінної компетенції у профільній сфері, перегляд змісту управлінських пріоритетів і пропозицію технологій здійснення владних рішень.

Зазначені напрямки ОМСВ слід реалізовувати з урахуванням того, що в Україні держава достатньо ґрунтовно регулює діяльність господарюючих суб'єктів на ринку. Це виявляється в регламентації законом організаційно-правових форм комерційних організацій, необхідності державної реєстрації, ліцензуванні окремих видів підприємницької діяльності, обов'язковій сертифікації товарів і послуг тощо.

Крім того, ОМСВ необхідно враховувати, що тільки держава регулює договірно-зобов'язальні відносини між підприємцями. Ці відносини будуються не тільки на принципі свободи договору, але й на принципі його законності. Законом визначається порядок укладення, зміни та розірвання договорів, встановлюється відповідальність за невиконання договірних зобов'язань. Причому значна увага приділяється регулюванню

діяльності посередницьких організацій. Вона здійснюється на базі договорів доручення, комісії, комерційної концесії, агентської угоди, які прописані в Цивільному кодексі України [9]. Тобто, ОМСВ в процесі своєї діяльності в профільній сфері повинні чітко, однозначно, беззаперечно виконувати положення законодавства, бо вони фактично, або виступають в якості сторін зазначених вище договорів (у межах здійснення делегованих або самоврядних повноважень – *Авт.*), або повинні здійснювати контрольні повноваження за виконанням зазначених договорів, якщо вони торкаються забезпечення товарами та послугами членів територіальної громади (виходячи із загальної або спеціальної компетенції – *Авт.*).

Крупний блок відносин, регульованих державою, представлений об'єктами підприємницької діяльності на ринку. Чинне законодавство визначає правовий режим майна підприємця, порядок його обліку і оцінки, придбання і відчуження, захисту майнових прав. Особливе значення надається регулюванню товарних відносин. Товар є центральною категорією ринку. Процес його просування від виробника до споживача регламентується договорами купівлі-продажу і міни, а також супутніми ним договорами перевезення вантажів, зберігання на товарному складі, страхування майна і ін. У цій сфері ОМСВ не є активними учасниками, вони та їх виконавчі структури повинні керуватись положеннями закону та виконувати його вимоги. Разом з тим, виконавчі структури ОМСВ можуть приймати активну участь у зазначеній діяльності, якщо мова йде про муніципальні підприємства, що створюються ОМСВ для вирішення відповідних завдань щодо забезпечення членів територіальної громади товарами та послугами.

Важливою сферою державного регулювання є також система оподаткування підприємницьких структур. Податковим кодексом України, відповідними законами і підзаконними актами визначені види податків на загальнодержавному і місцевому рівнях, встановлені ставки податків при здійсненні торгових, постачальницьких, купівельних і інших операцій. ОМСВ повинні сприяти державним структурам у вирішенні питань оподаткування в профільній сфері.

Слід зазначити, що головною постійною функцією держави стає економічне регулювання. Стратегічною метою такого регулювання є створення необхідних умов, при яких можна своєчасно контролювати насичення споживчого ринку і його стратегічну безпеку. У цій сфері синергизуються інтереси держави та ОМСВ. Якщо основними завданнями системи державного регулювання торгівлі є: формування достатнього конкурентного середовища; захист внутрішнього ринку на основі підтримки вітчизняного товаровиробника, регулювання іноземних інвестицій в сферу торгівлі, обґрунтування галузевих особливостей оподаткування, ліцензування, кредитування, квотування; ефективний контроль захисту прав і дотримання інтересів споживачів; стимулювання оновлення технології торгового процесу і логістичного обслуговування; розвиток і укрупнення нормативно-правової бази торгівлі; підтримка

необхідних товаропотоків для забезпечення державних потреб, то перед ОМСВ постають фактично такі ж завдання, але вони є інтерпретованими на локальний рівень, тобто модифікуються з урахуванням необхідності розвитку територіальних громад та задоволення потреб їх членів.

Таким же чином, якщо ідеологія державного регулювання торгівлі враховує, що в галузі існують три основні групи торгових організацій, що є об'єктами державного регулювання: торгові організації, що забезпечують зберігання страхових резервів і товарних запасів, призначених для постачання спецконтингенту і споживачів місць дострокового завезення; торгові організації, що стабільно працюють по генеральних угодах з органами виконавчої влади всіх рівнів і що створюють своєрідну зону стратегічного контролю виконавчої влади на споживчому ринку; торгові організації, що функціонують виключно на принципах саморегулювання, то в сфері МСВ існує своя градація таких торгових організацій, серед яких виокремлюються організації, що здійснюють торгівлю товарами: а) першої необхідності (хліб, борошно, мило, тощо); б) для незахищених верств населення (діти, пенсіонери, інваліди тощо); в) суміщають безперервний технологічний цикл «виробництво – продаж» тощо.

Для того, щоб державна та локальні системи торгівлі були стійкими, вони повинні спиратися на взаємодію з недержавними структурами з питань розвитку торгівлі, а також будуватися на горизонтальних міжвідомчих та міжсуб'єктних узгодженнях.

Механізм державного регулювання повинен спиратися на шість провідних принципів: 1. Відмову від господарського управління торговими підприємствами і орієнтація на управління процесами, що протікають на споживчому ринку; 2. Зведення адміністративної дії до нормативно-правового регулювання; 3. Забезпечення рівності суб'єктів торгової діяльності незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності; 4. Визнання необхідності централізації певного комплексу організаційно-економічних функцій; 5. Чітке розмежування макро - і мікрорівнів в системі державного регулювання; 6. Чітке розділення функцій між трьома рівнями (державний, регіональний, локальний) системи державного регулювання при збереженні на кожному з них загального підходу до проблеми державного регулювання торгівлі в цілому.

В той же час механізм регулювання ОМСВ в сфері торгівлі та побутового обслуговування формується не тільки з зазначених вище принципів, а має ще й новаторський, стабілізаційний, колабораційний характер. Він призваний, насамперед, стимулювати суб'єктів, що займаються торговельною діяльністю та наданням побутових послуг членам територіальної громади до активізації їх діяльності, повинен бути спрямованим на вироблення у них мотиваційних стимулів до розширення та вдосконалення такої діяльності, розширення асортименту товарів та кадастру послуг.

Слід зазначити, що загальний зміст державного регулювання торгівлі та діяльності ОМСВ в профільній сфері фактично співпадають. Такий

зміст повинен спиратися на розуміння того, що на будь-якому рівні системи слід виконувати передбачені законодавством дозвільні, контрольні-заборонні, аналітичні, інформаційні, координуючі функції, а також функції по підтримці підприємництва, формуванню і реалізації науково-технічної політики і кадрового забезпечення.

Висновки. Питання діяльності ОМСВ в сфері торгівлі та побутового обслуговування населення мають екзистенційне значення для існування та стабільного функціонування територіальної громади, що є в Україні первинним суб'єктом місцевого самоврядування. Протилежність підходів до розуміння МСВ, згідно теорій МСВ, їх сприйняття законодавцем, суттєво впливає на праксеологічне наповнення МСВ, проявляючись в існуванні недосконалої системи компетенційних повноважень, у їх повному дублюванні на різних рівнях ОМСВ та одночасно у органів державного місцевого управління, в тому числі й у сфері функціонування споживчого ринку. Діяльність ОМСВ в профільній сфері, по великому гатунку, співпадає з функціями державного регулювання, бо ОМСВ часто-густо виконують зазначені функції, що делеговані ним законом, однак ОМСВ володіють й специфічними функціями, що спрямовані на задоволення потреб членів територіальної громади в торгових та побутових послугах, на розширення їх асортименту та якості.

Використані джерела:

1. Лазаревский Н. Самоуправление (сб. «Мелкая земская единица», СПб, 1903-1904) // Цит. по кн.: Велихов Л.А. Основы городского хозяйства, Обнинск, 1995. – С. 22.
2. Redlich and Hirat. Local government in England; Ашлей Перси. Местное и центральное управление: пер. с англ. /Под ред. В. Дерюжинского. – СПб, 1910 // Цит. по кн.: Велихов Л.А. Основы городского хозяйства, Обнинск, 1995. – С. 22 - 23.
3. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р.// Відомості Верховної Ради України. – 1997. - № 24. – Ст. 170.
5. Див.: Баймуратов М.А., Буряк Т.М. Объектный состав местного самоуправления / М. А. Баймуратов, Т. М. Буряк. – М.: Транслит, 2007. – 246 с.
6. Система муниципального управления/ Под ред. В.Б. Зотова. – СПб, 2007. – С. 217.
7. История экономических учений: учебное пособие / Под ред. В. Автономова, О. Ананьина, Н. Макашевой. — М.: ИНФРА-М, 2004. – С. 89.
8. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р.// Відомості Верховної Ради України. – 1997. - № 24. – Ст. 170.
9. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - № 40-41, 42. – Ст. 492.

Рецензент: д.ю.н., професор Баймуратов М.О.